

Prolibertate: SOUDNÍ OCHRANA PŘED ZNEUŽITÍM PANDEMIE SELHÁVÁ. ČESKÉ PRÁVO NEMÁ NÁSTROJ, JAK TO ZMĚNIT. SOUDY ANI POLICII ODBORNÉ ARGUMENTY NEZAJÍMAJÍ

- CZ24 News | 18. března 2022

ČESKO: Již téměř dva roky upozorňujeme, že pandemie koronaviru SARS-CoV-2 byla zneužita k potlačování základních práv a svobod. Lidé stále spoléhají na soudy nebo na orgány činné v trestním řízení. Rozhodli jsme se proto vysvětlit, proč tvrdíme, že **právo přestalo fungovat**. Proč se nadále nemůžeme spoléhat na to, že nástup pandemické totality lze řešit tradiční právní cestou.

Co říká české právo?

Článek 1 odst. 1 Ústavy České republiky stanoví: „Česká republika je **svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana.**“

Článek 1 Listiny základních práv a svobod stanoví: „Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. **Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.**“

Článek 4 Listiny základních práv a svobod stanoví:

„(1) Povinnosti mohou být ukládány toliko **na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.**

(2) Meze základních práv a svobod mohou být **za podmínek stanovených Listinou základních práv a svobod** (dále jen „Listina“) upraveny pouze zákonem.

(3) Zákonná omezení základních práv a svobod musí platit stejně pro všechny případy, které splňují stanovené podmínky.

(4) Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková **omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.**“

Článek 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod stanoví: „Každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u **nezávislého a nestranného soudu** a ve stanovených případech u jiného orgánu.“

§ 69 odst. 1 písm. f) zákona o ochraně veřejného zdraví stanoví: „Mimořádnými opatřeními při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku jsou zákaz nebo nařízení další určité činnosti **k likvidaci epidemie nebo nebezpečí jejího vzniku.**“

§ 2 odst. 1 pandemického zákona stanoví: „Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „ministerstvo“),

krajská hygienická stanice nebo Hygienická stanice hlavního města Prahy (dále jen „krajská hygienická stanice“) může **za účelem likvidace epidemie COVID-19 nebo nebezpečí jejího opětovného vzniku** nařídit mimořádné opatření, kterým přikáže určitou činnost přispívající k naplnění uvedeného účelu, nebo zakáže nebo omezí určité činnosti nebo služby, jejichž výkonem by mohlo být šířeno onemocnění COVID-19, anebo stanoví podmínky provádění takových činností nebo poskytování takových služeb...”

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘISPĚT

Z právního řádu České republiky jednoznačně vyplývá, že zasahovat mimořádnými opatřeními do práv a svobod občanů z důvodu existence epidemie lze pouze při splnění následujících podmínek:

- **trvá epidemie**
- **cílem opatření je likvidace epidemie nebo likvidace nebezpečí jejího (opětovného) vzniku**

Bez splnění kterékoliv z těchto podmínek je tedy mimořádné opatření nezákonné. Pojďme se podívat, jak funguje soudní přezkum.

1. Je epidemie nebo hrozí reálné nebezpečí jejího (opětovného) vzniku?

Tuto otázku opakovaně klademe Nejvyššímu správnímu soudu, protože mimořádné opatření, které je vydáno bez splnění těchto podmínek, je vydáno nezákonně. **Nejvyšší správní soud ale tuto otázku nepřezkoumával.**

Citujeme z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. 5 Ao 31/2021 – 34 (složení senátu: JUDr. Lenka Matyášová, JUDr. Jakub Camrda, JUDr. Viktor Kučera):

- bod 24: „Na tomto místě soud považuje za přiléhavé zabývat se námitkami navrhovatele směřujícími k hodnocení epidemie. Navrhovatel popírá existenci stavu epidemie a z toho dovozuje, že odpůrce neměl pravomoc vydat opatření. Nejvyšší správní soud se již opakovaně vyjádřil ke snahám relativizovat nebezpečnost, závažnost a mortalitu onemocnění COVID-19 (srov. např. rozhodnutí ze dne 31. 5. 2021, č. j. 5 Ao 8/2021 – 84; ze dne 14. 4. 2021, č. j. 8 Ao 1/2021 – 133; ze dne 6. 5. 2021, č. j. 5 Ao 1/2021 – 65). **Zdejší soud setrvává na svém názoru 5 Ao 31/2021 – 37 vyjádřeném v rozsudku ze dne 20. 5. 2021, č. j. 10 Ao 1/2021 – 148, že není třeba provádět dokazování směrem ke zjištění nebezpečnosti nemoci COVID-19, ani dokazovat smrtelnost a podobné údaje spojené s onemocněním COVID-19,**

neboť nebezpečí spojená s touto nemocí považuje soud za notorietu. Ani v nyní posuzované věci s ohledem na situaci, která zde panovala v daném období, nemůže Nejvyšší správní soud dojít k jinému závěru.“

NÁŠ KOMENTÁŘ:

Nejvyšší správní soud tedy potvrzuje svá předchozí rozhodnutí, že občan nemá právo na přezkum, zda jsou naplněny důvody pro vydání mimořádného opatření, neboť nebezpečnost nemoci covid-19, smrtnost a podobné údaje považuje za „notorietu“. Tedy věc obecně známou. **Ačkoliv jsme soudu předkládali řadu důkazů o tom, že o notorietu nejde, soud se NIKDY otázkou nebezpečnosti, smrtnosti „ani podobných údajů“ nezabýval. Vždy naše návrhy odmítl s tím, že není třeba je přezkoumávat.**

- bod 25: „Ohledně závažnosti a dopadů na zdraví jednotlivců v souvislosti s šířením onemocnění COVID-19 lze odkázat na rozsudek zde dne 30. 7. 2021, č. j. 5 Ao 25/2021 – 51, ve kterém zdejší soud uvedl, že „pokud jde o argumentaci, v níž navrhovatel zlehčuje nebezpečnost onemocnění COVID-19, Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 20. 5. 2021, č. j. 10 Ao 1/2021 – 148, konstatoval, že nebezpečí spojené s touto nemocí je všeobecně známé, neboť v souvislosti s touto nemocí zemřelo pouze v ČR více než 30 tisíc osob a v 1. čtvrtletí roku 2021 se české nemocnice přiblížily kolapsu. Přitom je rovněž obecně známo, že čísla udávající tzv. nadúmrtě, tedy o kolik osob zemřelo v době pandemie více, než by odpovídalo průměrným počtům zemřelých za dané období, jsou ještě vyšší a ukazují rovněž na nepřímé, „ne-covidové“ oběti pandemie, tedy osoby, u nichž v důsledku přetížení zdravotního systému „covidovými“ pacienty nedošlo ke včasnému odhalení či včasné nebo dostačující léčbě závažného „ne-covidového“ onemocnění, rovněž s fatálními důsledky pro tyto pacienty. K tomu by bylo možné hovořit o dalších osobách, které sice v důsledku onemocnění COVID-19 či v důsledku zmiňovaného přetížení zdravotního systému nezemřely, nesou si však trvalé zdravotní následky, rovněž by bylo možné zmínit obrovské ekonomické náklady pandemie atd. (...)“. Zdejší soud si je vědom toho, že citované rozhodnutí navazovalo na stav epidemie za období v první polovině roku 2021, nicméně i z odůvodnění napadeného opatření lze vyčíst, že tehdejší situace se od té listopadové téhož roku výrazně nelišila, když odpůrce explicitně srovnává počet hospitalizovaných osob se situací v dubnu roku 2021 a počet osob vyžadující intenzivní péči (JIP) v květnu téhož roku. Uvedené závěry citovaného rozhodnutí jsou tudíž aplikovatelné na nynější situaci a zdejší soud nemá důvod zaujmout v dané věci jiné stanovisko.“

NÁŠ KOMENTÁŘ:

Nejvyšší správní soud učinil vlastní závěr o počtu obětí nemoci covid-19 a o dalších (vedlejších) obětech bez jakéhokoli důkazu ze strany Ministerstva zdravotnictví. **A ačkoliv jsme opakovaně žádali o doložení čísel, o doložení stavu nemocnic apod., soud naše návrhy vždy odmítl s tím, že jde o „notorietu“.** Tedy věc, kterou není třeba dokazovat.

- bod 26: „Navrhovatel dále namítá, že nelze na stav epidemie usuzovat pouze z počtu pozitivních testů a stavu hospitalizací. Nejvyšší správní soud odmítá polemizovat o tom, zda jsou počty pozitivních testů prokazujících výskyt onemocnění COVID-19 u testované osoby a počty hospitalizovaných pacientů v souvislosti s onemocněním COVID-19 vypovídajícím ukazatelem vývoje šíření koronaviru SARS-CoV-2. Tento postup nezpochybnila naprosto žádná uznávaná autorita v daném oboru, ba naopak – přiložené doporučení ECDC vybízí k testování a jeho monitoringu napříč jednotlivými členskými státy, čímž je jen zdůrazněna jeho důležitost. Navíc je zcela logické, že nezastupitelnou roli pro detekci infektu v populaci hrají diagnostické postupy, mezi které patří testování osob na přítomnost viru SARS-CoV-2, popř. antigenu viru prováděnými poskytovateli zdravotních služeb s příslušnou odborností a vyhodnocovanými

akreditovanými laboratořemi. Jako irrelevantní shledává zdejší soud také námitku navrhovatele, že podle doporučení ECDC z října roku 2021 by do budoucna mělo dojít ke změně definice potvrzeného případu COVID-19 pro účely sjednocení testovací strategie na území EU/EHP. Implementaci zmiňovaného doporučení má v kompetenci příslušný odborný personál z řad Ministerstva zdravotnictví a další orgány ochrany veřejného zdraví, a to s ohledem na vývoj šíření onemocnění COVID-19 na území České republiky a při zohlednění specifických projevů jednotlivých variant koronaviru, nikoli Nejvyšší správní soud.“

NÁŠ KOMENTÁŘ:

Nejvyšší správní soud z hlediska hodnocení epidemiologické situace říká, že občan nemá právo na přezkum postupu Ministerstva zdravotnictví, že je to naopak právě Ministerstvo zdravotnictví (a další orgány ochrany veřejného zdraví – které jsou fakticky MZ podřízeny), kdo je jediným kompetentním orgánem ke stanovení postupu pro určení, jak definovat „nákazu“ (infekci) a „nemoc“. **V případě soudního přezkumu opatření vydávaných Ministerstvem zdravotnictví tak NSS nepřezkoumává správnost postupu MZ, ale zcela jednostranně opírá svá rozhodnutí o názor MZ** (tedy jednu stranu sporu, nadto orgán veřejné moci, jehož činnost by správně měla být soudy přezkoumatelná s cílem chránit občany před zneužitím státní moci).

- bod 27: „V daném kontextu je třeba zdůraznit, že právní úprava umožňuje vydat mimořádná opatření nejen při „epidemii“, ale i při „nebezpečí jejího vzniku“ (§ 69 zákona o ochraně veřejného zdraví), resp. nebezpečí jejího „opětovného“ vzniku (§ 2 pandemického zákona). Mimořádná opatření proto mohou být vydávána preventivně, tedy v zájmu předejití (opětovného) vzniku epidemie. Nejvyšší správní soud se touto problematikou již zabýval, a proto v detailech odkazuje na rozhodnutí ze dne 4. 11. 2021, č. j. 7 Ao 20/2021 – 46.“

NÁŠ KOMENTÁŘ:

Nejvyšší správní soud tedy uvádí, že i kdyby Ministerstvo zdravotnictví nebylo schopno prokázat existenci epidemie, vždy může odůvodnit vydání mimořádného opatření „nebezpečím (opětovného) vzniku epidemie“.

Co to znamená?

Nejvyšší správní soud se nikdy nezabýval otázkou, zda v době vydání mimořádného opatření jsou splněny podmínky pro jeho vyhlášení, stanovené v zákoně o ochraně veřejného zdraví nebo v pandemickém zákoně.

- [celé znění rozsudku najdete zde](#)
- [naši argumentaci najdete zde](#)

2. Jsou opatření proti epidemii účinná? Funguje plošné testování ve školách?

Pokud Nejvyšší správní soud nezkoumá, zda jsou splněny podmínky pro vydání mimořádných opatření, měl by minimálně zkoumat, zda jsou přijatá opatření účinná a zda jsou svou intenzitou přiměřená zásahům do práv a svobod, která zavádějí. Pro ilustraci volíme příklad plošného testování dětí ve školách.

Otázkou testování dětí ve školách se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 5 Ao 1/2021 – 65 (složení senátu: JUDr. Viktor Kučera, JUDr. Lenka Matyášová, JUDr. Jakub Camrda) – ostatní návrhy v této věci byly soudem odmítnuty s odkazem právě na tento rozsudek. Dodnes dokonce soudy i v jiných věcech, týkajících se testování dětí ve školách, odkazují na tento rozsudek s tím, že právě v tomto případě soud rozhodl, že toto opatření je účinné pro likvidaci epidemie nebo nebezpečí jejího (opětovného) vzniku. Jak tedy NSS posuzoval účinnost opatření?

- bod 71: „Jedním z takových preventivních opatření je právě testování, skrze které dochází k naplňování legitimního cíle (ochrany veřejného zdraví), aniž by se přitom toto opatření jevílo nerozumným. Navrhovatelka nevznesla argumenty ani dostatečné důkazy o tom, že by antigenní testování nemohlo přinejmenším přispět **k naplňování uvedeného legitimního cíle, tj. nalézt nakažené jedince a následným omezením jejich kontaktů alespoň zpomalit šíření koronaviru.**“

NÁŠ KOMENTÁŘ:

Jak je uvedeno výše, podmínkou zákonnosti mimořádných opatření je naplňování jednoho ze dvou cílů: **i. likvidace epidemie nebo ii. likvidace nebezpečí jejího (opětovného) vzniku.** V tomto případě Nejvyšší správní soud rozšířil tyto podmínky o další, a tou je „zpomalení šíření koronaviru“. Tím tedy rozšířil možnost omezit základní právo na vzdělání o novou podmínku (vedle likvidace epidemie nebo nebezpečí jejího vzniku o novou podmínku – zpomalení šíření koronaviru), a jednal tak **v přímém rozporu s ustanovením článku 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod** (viz výše).

- bod 72: „Nejvyšší správní soud v tomto ohledu vnímá antigenní testy jako jakési „hrubé síto“, které je možná méně spolehlivé, nikoli však zcela zbytečné, a tudíž nerozumné. Znovu připomíná, že se nemusí jednat o nejlepší, nejvhodnější či nejúčinnější opatření, postačí, pokud nepůjde o opatření zjevně iracionální. A tuto skutečnost má soud v dané věci za prokázanou. Vychází přitom primárně z odůvodnění napadeného mimořádného opatření, v němž sám odpůrce připouští nižší účinnost antigenních testů (než u RT-PCR testů); to ovšem vyvažuje vyšší frekvencí testování (dvakrát týdně). Odpůrce v žádném případě antigenní testy neglorifikuje jako nejefektivnější z hlediska předcházení rizika dalšího šíření koronaviru, jak mylně dovozuje navrhovatelka. Naopak z odůvodnění napadeného opatření je jasné, že **nejde o opatření, které by bylo samo o sobě dostatečné**, „existuje však přesvědčení o tom, že může dobře fungovat jako doplňkové opatření, které umožní riziko dále snížit v kombinaci s dalšími opatřeními.“

NÁŠ KOMENTÁŘ:

Nejvyšší správní soud tak potvrdil, že opatření o testování dětí ve školách není efektivní. Může jím, dle názoru NSS, být jako „doplňkové opatření, které umožní riziko dále snížit...“ Děti tedy byly testovány zcela v rozporu se zákonnými podmínkami, neboť toto opatření samo o sobě i podle názoru NSS nemohlo vést k zákonem předvídanému cíli. **NSS navíc nijak neřešil, v kombinaci s jakými dalšími opatřeními by mohlo testování dětí „umožnit riziko dále snížit“, ani o jakém riziku hovoří.** V této části je tak rozhodnutí NSS zcela nepřezkoumatelné a odporuje již zmíněnému ustanovení čl. 4 Listiny základních práv a svobod.

- body 73, 74 a 76 (výňatky): „Z hlediska čistě odborného odpůrce toto své přesvědčení založil na několika relevantních a obecně dostupných studiích, na něž v odůvodnění zcela adresně odkázal. První je studie „Ranking the effectiveness of worldwide COVID-19 government interventions“, publikována dne 16. 11. 2020 v Nature Human Behaviour (online)... Druhou studií je „Inferring the effectiveness of government interventions against COVID19“,

publikována dne 19. 2. 2021 ve Science (online)... Třetí studií je „Model-driven mitigation measures for reopening schools during the COVID-19 pandemic“, publikována dne 6. 2. 2021 v MedRxiv (online, na stránce sloužící k publikování před procesem peer-review). **Nejvyšší správní soud nemá důvod, aby se od těchto závěrů v nyní souzené věci jakkoli odchýlil, posuzoval do důsledku účinnost antigenních testů a fakticky tak nahrazoval roli odpůrce, který je k tomu odborně vybaven (k dispozici mu je nejen Ústav zdravotnických informací a statistiky, ale také Státní zdravotní ústav, jenž je zapsán i jako znalecký ústav).**“

NÁŠ KOMENTÁŘ:

Nejvyšší správní soud zde bez toho, aby jakkoliv přezkoumal závěry tří z odborného hlediska bezvýznamných zahraničních článků, které neměl ani možnost prostudovat v českém jazyce, dochází k fascinujícímu závěru – nemá důvod odchýlit se od názoru Ministerstva zdravotnictví (jehož opatření je předmětem sporu, pochopitelně ve spojení s odůvodněním tohoto opatření), protože **MZ je odborně vybaven k posouzení účinnosti tohoto opatření díky tomu, že mu je k dispozici Ústav zdravotnických informací a statistiky a Státní zdravotní ústav. Přestože ani jedna z těchto institucí pro uvedené opatření neposkytla své odborné stanovisko.**

Co to znamená?

Nejvyšší správní soud se nikdy nezabýval otázkou účinnosti plošného testování dětí ve školách coby mimořádného opatření, které by mělo zlikvidovat epidemii nebo nebezpečí jejího (opětovného) vzniku. Pouze převzal argumentaci MZ, opřenou o bezvýznamné zahraniční články. A ačkoliv odbornost postupu MZ shledává NSS v tom, že ministerstvo má k dispozici odborné instituce (ÚZIS, SZÚ), nikterak nezpochybnil fakt, že předmětné opatření nebylo odůvodněno odborným názorem ani jedné z nich.

- [celé znění rozsudku naleznete zde](#)

3. Přezkum ze strany Ústavního soudu

Jak prokazujeme výše, Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích:

- nikdy neřešil otázku, zda v době vydání napadeného mimořádného opatření existovala epidemie (což je podmínka zákonnosti takového opatření)
- nikdy neřešil otázku, zda napadené mimořádné opatření vede k likvidaci epidemie nebo nebezpečí jejího (opětovného) vzniku (což je podmínka zákonnosti takového opatření)
- nepřezkoumával odborné závěry Ministerstva zdravotnictví s odkazem na to, že MZ je vybaveno odbornými institucemi (ÚZIS a SZÚ), aniž by odůvodnění opatření Ministerstva zdravotnictví odkazovala na odborná stanoviska těchto institucí
- podpořil opatření, zasahující do základních práv a svobod lidí, zaručených Listinou základních práv a svobod, ačkoliv k těmto zásahům došlo v rozporu s podmínkami, stanovenými Listinou základních práv a svobod, a ačkoliv účel opatření byl jiný, než účel, pro který byla možnost vydat taková opatření stanovena (což je přímým porušením čl. 4 odst. 2 a 4 Listiny základních práv a svobod)

Nabízí se tak možnost přezkumu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu u Ústavního soudu, a to

z důvodu porušení nejméně dvou ústavních práv:

- **práva na to, aby zásahy do základních práv a svobod byly činěny v souladu s podmínkami stanovenými Listinou a aby k nim nedocházelo z jiných účelů, než jsou účely, pro které byla možnost takových zásahů stanovena (porušení práva dle čl. 4 odst. 2 a 4 Listiny základních práv a svobod)**
- **práva na to, aby soudy přezkoumaly zákonnost opatření správního orgánu, tedy práva na soudní ochranu (dle čl. 36 Listiny základních práv a svobod)**

Ústavní soud se otázkami, souvisejícími s přezkumem mimořádných opatření ze strany Nejvyššího správního soudu, odmítl zabývat. Citujeme z jeho usnesení sp. zn. III.ÚS 1498/21 ze dne 27. 7. 2021 (složení senátu: JUDr. Radovan Suchánek, Ph.D., doc. JUDr. Vojtěch Šimíček, Ph.D. a JUDr. Ing. Jiří Zemánek, CSc.; obdobně rozhodl i senát ve složení: JUDr. Ludvík David, CSc., JUDr. Kateřina Šimáčková, Ph.D., JUDr. David Uhlíř):

- bod 12: „*Stěžovatelka postavila svou ústavní stížnost na tom, že Nejvyšší správní soud řádně nezjistil skutkový stav, nýbrž existenci epidemie (včetně ohrožení života a zdraví obyvatel) považuje za obecně známou skutečnost, aniž by odůvodnil, z jakých důvodů k tomuto závěru dospěl, a umožnil stěžovatelce proti takto tvrzené notorietě brojit.*“
- bod 13: „*Podle § 121 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 64 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, platí, že **není třeba dokazovat skutečnosti obecně známé nebo známé soudu z jeho činnosti. Jak v případě tzv. notoriety, tak skutečností známých soudu z úřední činnosti se má za to, že se jedná o objektivizované, do jisté míry nesporné skutečnosti. Účastníci řízení nicméně mohou svými tvrzeními popírat obsah notoriety a skutečností známých soudu z úřední činnosti, a mohou navrhnout provedení důkazů za účelem prokázání svých odlišných tvrzení.** Prostřednictvím dokazování lze tedy vyvrátit či pozměnit prvotní domněnku soudu o obsahu nebo významu skutečnosti obecně známé či známé soudu z jeho úřední činnosti. Soud však musí účastníka o této skutečnosti informovat a poskytnout mu možnost se k ní vyjádřit pouze tehdy, nemůže-li účastník řízení rozumně předpokládat, že určitá skutečnost známá soudu z úřední činnosti bude tímto soudem použita v jeho rozhodnutí. Tak tomu v posuzované věci nebylo.*“
- bod 14: „*Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6. 5. 2021 č. j. 5 Ao 1/2021-65, na který ve věci stěžovatelky odkazuje, uvedl, že § 69 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně veřejného zdraví umožňuje mimořádnými opatřeními při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku zakázat nebo omezit styk toliko u osob podezřelých z nákazy, je přitom zjevné, že se nejedná o ojedinělé podezření v ohnisku nákazy, u něhož příslušný orgán rozhodne o přijetí protiepidemického opatření postupem podle § 67 zákona o ochraně veřejného zdraví, ale jde o situaci, která představuje větší nahromadění výskytů onemocnění v časových a místních souvislostech. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku konstatoval, že pandemie je závažný druh epidemie, obvykle představující závažnou celosvětovou událost, při které dochází k velmi rychlému rozšíření onemocnění do různých částí světa, a je spojená s vysokou nemocností, nadměrnou úmrtností a narušením sociálního a ekonomického systému. Současně **Nejvyšší správní soud uvedl, že se nyní právě v takové situaci nacházíme, neboť v případě onemocnění COVID-19 není pochyb, že jde o celosvětovou pandemii**, i když se situace postupně zlepšuje zejména poté, co mnozí podstupují očkování proti zmíněnému onemocnění.*“
- bod 15: „*Tvrdí-li stěžovatelka, že z předložených důkazů nebyl skutkový stav řádně zjištěn, a že nebyly řádně vyhodnoceny jí předložené důkazy (např. informace o tom, že stav nemocných v českých nemocnicích nepřekračoval běžný průměr), kterými tvrzení vedlejšího účastníka o existenci epidemie zpochybnila, nelze jí dát za pravdu. Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku uvedl, že pro posouzení samotné*

existence epidemie, jakož i toho, že není nijak bagatelní, považuje za dostatečný poukaz na data zmíněná ve vyjádření vedlejšího účastníka a také na nedávné extrémní zatížení zdravotnických zařízení péčí o pacienty s nemocí COVID-19, což mělo významný dopad i na poskytování jiné zdravotní péče; není přitom potřeba se v detailu zabývat tím, nakolik mohou být údaje o počtech zemřelých či laboratorně potvrzených pozitivních výsledků, včetně tzv. falešné positivity, zavádějící. I oproti opačným tvrzením stěžovatelky měl tedy zatížení zdravotního systému Nejvyšší správní soud za obecně známou skutečnost, jak ostatně konstatoval již ve svých předcházejících rozhodnutích.“

- bod 16: „Ústavní soud ve svých rozhodnutích setrval u uvádí, že z ústavního principu nezávislosti soudů (čl. 81 Ústavy) vyplývá zásada volného hodnocení důkazů, která je obsažena v § 132 o. s. ř. Do volného uvážení obecného soudu Ústavnímu soudu nepřísluší zasahovat, zjišťuje však, zda rozhodnutí soudu je přezkoumatelné z hlediska identifikace rámce, v němž se volná úvaha soudu pohybovala. Hodnocení důkazů a závěry o pravdivosti či nepravdivosti tvrzených skutečností jsou přitom věci vnitřního přesvědčení soudce a jeho logického myšlenkového postupu. Ústavnímu soudu zpravidla nepřísluší ani přehodnocování dokazování prováděného obecnými soudy, a to ani tehdy, kdyby se s ním sám neztotožňoval. Ústavní soud by mohl do tohoto procesu zasáhnout pouze tehdy, pokud by obecné soudy překročily hranice dané zásadou volného hodnocení důkazů, popř. pokud by bylo možno konstatovat tzv. extrémní rozpor mezi zjištěným skutkovým stavem a vyvozenými skutkovými či právními závěry, pak by byl jeho zásah odůvodněn, neboť takové rozhodnutí by bylo třeba považovat za odporující čl. 36 odst. 1 Listiny [např. nález ze dne 20. 6. 1995 sp. zn. III. ÚS 84/94 (N 34/3 SbNU 257)].“
- bod 17: „Nejvyšší správní soud se nedopustil stěžovatelkou namítaných pochybení, když vzal v úvahu tvrzení a důkazy předložené oběma stranami, přiklonil se však ke stanovisku vedlejšího účastníka, přičemž přihlížel taktéž k závěrům, k nimž dospěl ohledně této otázky ve svých předcházejících rozhodnutích. Uvedenému postupu nelze z hlediska ústavnosti ničeho vytknout.“

Co to znamená?

Ústavní soud se odmítl (a setrval odmítá) zabývat stížnostmi proti rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ve věci přezkumu zákonnosti mimořádných opatření. Odůvodňuje to následovně:

- Nejvyšší správní soud opřel své rozhodnutí o notorietu (věc obecně známou, kterou není potřeba dokazovat, pokud druhá strana takovou notorietu nezpochybní, což jsme však opakovaně činili)
- ačkoliv stěžovatelka „notorietu“ o existenci epidemie v době vydání mimořádného opatření, o závažnosti onemocnění covid-19, o zatíženosti nemocnic apod. napadla tvrzením i důkazy, Ústavní soud se přiklonil k tomu, že NSS se správně odmítl touto argumentací zabývat, protože jde o notorietu
- i kdyby nakonec měla stěžovatelka pravdu, nejde o natolik „extrémní rozpor mezi zjištěným skutkovým stavem a vyvozenými skutkovými či právními závěry“, aby byl dán důvod k zahájení řízení o ochraně ústavních práv stěžovatelky
- [celé znění usnesení Ústavního soudu naleznete zde](#)

4. Řízení před jinými soudy

Otázky související s mimořádnými opatřeními nejsou řešeny jen před Nejvyšším správním soudem. Věnujeme se případům, kdy se například vedoucí pracovníci (ředitelé) škol či jiných institucí, zaměstnanci, rodiče dětí apod. brání nezákonnému odvolání z funkce, nezákonné výpovědi nebo nezákonnému zásahu do rodičovských práv apod. Soudy ve většině případů opírají svá rozhodnutí o „judikaturu“ Nejvyššího správního soudu v tom smyslu, že:

- existence epidemie byla řádně prokázána
- účinnost opatření byla řádně prokázána
- tvrzená nezákonnost postupu Ministerstva zdravotnictví byla řádně popřena

Jak lze vyčíst ze shora uvedených příkladů, nic z toho se nezakládá na pravdě. Nejvyšší správní soud se uvedenými otázkami nikdy nezabýval.

5. Obrana cestou trestněprávní

Za situace, kdy se nelze domoci práva cestou civilního ani správního soudnictví, se nabízí možnost přezkumu činnosti MZ (ale i dalších fyzických či právnických osob) cestou trestního práva. Asi nejviditelnější postavou z hlediska trestněprávního přezkumu činnosti Ministerstva zdravotnictví je Mgr. Tomáš Svoboda, obvodní státní zástupce pro Prahu 2, známý například z [kauzy polní nemocnice v Letňanech – viz zde](#) (i v této věci jsme podávali [trestní oznámení](#)).

Na naše trestní oznámení reagoval **vždy** odložením věci bez řádného odůvodnění. V jedné věci dokonce formuloval následující myšlenku: „*nejhlasitějšími odpůrci očkování jsou právě pravicoví extremisté včetně neonacistů*“.

Závěr

V současné době se Česká republika nachází v nouzovém stavu a ve stavu pandemické pohotovosti současně, ačkoliv ani pro jedno nejsou splněny objektivní podmínky. Jak vysvětlujeme výše, soudy ani orgány činné v trestním řízení nemají zájem tento stav přezkoumávat, nemají zájem postavit se při ochraně práv a svobod na stranu občanů.

Přesto i za těchto okolností a s vědomím toho, jak fungují soudy České republiky, jsme přesvědčeni, že nelze rezignovat na vládu práva. Jeho fungování už ale nezávisí jen na činnosti soudů a státních zástupců. Protože právo v tomto smyslu přestalo fungovat. Chceme-li obnovit zásady demokratického právního státu, je třeba změnit vnímání práva a jeho fungování. Je třeba nahradit dosavadní politickou reprezentaci lidmi, kterým záleží na hodnotách demokracie. Proto podporujeme [Chartu 2022](#).